

Binnenweg en G.J. van Heuvenstraat te Voorst

- Nader onderzoek naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen en steenmarter -

Opdrachtgever	IJsseldal Wonen
Data veldbezoeken	Diverse data 2023
Kenmerk rapport	N2023-WE-4008 - Nader onderzoek Binnenweg en G.J. van Heuvenstraat te Voorst
Datum rapport	25 oktober 2023
Versie	1.0
Auteur	ing. W. Egging
Controle	ing. J.M. de Wever

EcoTierra-ecologisch adviesbureau
Postadres: Abraham Teerlinkstraat 10 7424 DM Deventer
Bezoekadres: Keulenstraat 10 7418 ET Deventer
www.ecotierra.nl
info@ecotierra.nl
0570-597418

Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven. EcoTierra- ecologisch adviesbureau is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau; opdrachtgever vrijwaart EcoTierra- ecologisch adviesbureau voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	5
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT	5
2 ONDERZOEKSOPZET	6
2.1 BRONNENONDERZOEK	6
2.2 VELDBEZOeken	6
3 SITUATIEBESCHRIJVING	9
3.1 PLANGEBIED	9
3.2 VOORGENOMEN INGREPEN	10
4 BEVINGINGEN ONDERZOEK EN TOETSING	11
4.1 BEVINDINGEN BRONNENONDERZOEK	11
4.2 VLEERMUIZEN	11
4.3 GIERZWALUW	13
4.4 HUISMUS	15
4.5 KLEINE MARTERACHTIGEN	16
4.6 STEENMARTER	16
4.7 OVERIGE WAARNEMINGEN/ ZORGPLICHT	16
4.9 VOLLEDIGE UITSLUITING AANWEZIGHEID	18
5 CONCLUSIE	19

BIJLAGEN

1. Waarnemingen;
2. Bronnen

1 INLEIDING

In opdracht van IJsseldal Wonen heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Binnenweg en G.J. Van Heuvenstraat en een naastgelegen park te Voorst een nader onderzoek naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen en steenmarter uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Ook heeft er een bomencheck plaatsgevonden.

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens de woningen aan de Binnenweg 14 t/m 22A en G.J. van Heuvenstraat 1-12 (oneven) en de bijbehorende aanbouwen/ schuurtjes te amoveren en Binnenweg 24-28 en G.J. van Heuvenstraat 1-11 (oneven) (zonder aanbouwen/ schuurtjes) na te isoleren. Ter plaatse van de te amoveren woningen komen nieuwbouwwoningen. Ook ter plaatse van het park komt nieuwbouw. Hier worden meerdere bomen gekapt en groenstructuren gerooid. Een aantal bomen wordt ingepast in de nieuwe situatie. In dit kader is door EcoTierra in oktober 2022 een quickscan (Q2022-JMW-4054 - Quickscan flora en fauna Binnenweg en G.J. van Heuvenstraat te Voorst) uitgevoerd. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat de aanwezigheid van vaste en jaarrond beschermde verblijfplaatsen/ nestlocaties en functioneel leefgebied van vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen en steenmarter op basis van dat veldbezoek niet uitgesloten kon worden en dat nader onderzoek naar deze soorten/ soortgroepen noodzakelijk was. Daarnaast dienden de bomen aanvullend gecontroleerd te worden op nesten en/ of holtes.

1.2 Doelstelling

Het doel van het nader onderzoek is vast te stellen of de voorgenomen ingrepen een overtreding van de vigerende natuurwetten tot gevolg hebben aangaande de onderzochte soorten.

Om dit inzicht te verkrijgen worden, onder andere, de volgende vragen beantwoord;

- welke soorten maken gebruik van het plangebied?
- zijn er binnen het plangebied vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig?
- welke functie hebben deze verblijfplaatsen en van welke soorten vleermuizen zijn ze?
- Hebben huismussen of gierzwaluwen een jaarrond beschermd nest binnen of nabij het plangebied, zoja, waar en hoeveel?
- hebben marterachtigen een vaste verblijfplaats binnen het plangebied?
- is er functioneel leefgebied van huismus, steenmarter, kleine marterachtigen en/of vleermuizen aanwezig?
- welke overige functie(s) heeft het plangebied voor de eventueel aanwezige soorten?
- wat zijn de gevolgen van de ingrepen (welke verbodsbepalingen worden overtreden) en zijn er mitigerende maatregelen te nemen om overtreding van de wet te voorkomen?
- dient er een ontheffing te worden aangevraagd?

1.3 Volledigheid onderzoek

Het vleermuizenonderzoek is onder andere uitgevoerd op basis van het 'Vleermuizenprotocol 2021'. Tevens zijn de onderzoeksmethodes, zoals beschreven in de Kennisdocumenten van BIJ12 aangaande Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gierzwaluw (versies 1.0, juli 2017) en Huismus (versie 2.1, februari 2023) gehanteerd. Voor steenmarter en kleine marterachtigen zijn Kennisdocumenten niet voorhanden. Het onderzoek naar steenmarter en kleine marterachtigen heeft gecombineerd met de overige onderzoeken, met behulp van warmtebeeldcamera's, plaatsgevonden. Het plaatsen van cameravallen bleek niet mogelijk (i.v.m. kans op diefstal/ vandalisme).

Door het hanteren van de Kennisdocumenten en overig goedgekeurde inventarisatiemethodes kan bij een eventuele zienswijze worden aangetoond dat de noodzakelijke onderzoeksinspanning is verricht. Mogelijk zijn er, ondanks de volledigheid van het onderzoek, exemplaren niet waargenomen. Ondanks de meerdere onderzoeksrondes blijft er sprake van momentopnamen.

1.4 Geldigheidsduur rapport

Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten dient maximaal drie jaar als geldigheidsduur te worden gehanteerd (wanneer er weinig (fysieke) verandering in de situatie heeft plaatsgevonden).

2 ONDERZOEKSOPZET

Om een goed beeld te verkrijgen hoe en of het plangebied gebruikt wordt door de genoemde soorten heeft er een bronnenonderzoek plaatsgevonden en is het plangebied vervolgens meerdere malen in 2023 bezocht in de daarvoor geschikte periodes en onder de juiste weersomstandigheden. De onderzoeken zijn door EcoTierra- ecologisch adviesbureau uitgevoerd. EcoTierra heeft ruime ervaring met het uitvoeren van onderzoeken naar de onderzochte soorten.

2.1 Bronnenonderzoek

Voorafgaande aan het onderzoek zijn de beschikbare gegevens van de NDFF bestudeerd.

2.2 Veldbezoeken

Er is voor elke soort/ soortgroep een specifieke onderzoeksmethode gebruikt. De methodes worden in deze paragraaf beschreven.

Vleermuizen

Tijdens de (schemer)onderzoeken is met behulp van een batdetector, batlogger, zaklamp, warmtebeeldcamera en zoomcamera zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van vleermuizen. Het vleermuizenonderzoek bestaat uit twee onderdelen, namelijk een visuele inspectie bij daglicht en onderzoeken tijdens de schemeruren. Een regulier vleermuizenonderzoek op basis van het protocol voor vleermuisinventarisaties werd op basis van de quickscan niet noodzakelijk geacht. De opstal was vanwege de begroeiing zeer onoverzichtelijk en met name de soort gewone grootoorvleermuis (zomerverblijf en eetplek) diende onderzocht te worden. Gezien er maar één toegang is en de ruimte (in pandig) verder goed te overzien was, is er gewerkt met cameravallen en opnameapparatuur (batloggers/ audiomoth) in de opstal. Tevens is bij de vindplekken van vlindervleugels en uitwerpselen een laken gelegd om te kijken of er nieuwe sporen bij waren gekomen gedurende het onderzoek. Tijdens de schemer-/ nachtonderzoeken wordt door middel en met behulp van visuele waarnemingen (zicht en met behulp van de warmtebeeldcamera Pulsar Helion 2 XP) en een batdetector (Pettersson D230/ D240X, Echo Meter Touch 2 pro, batlogger M/M2) onderzocht of vleermuizen gebruik maken van het plangebied. De batloggers nemen ultrasone geluiden op die later geanalyseerd kunnen worden. Voor soorten van het Myotis geslacht kan dit noodzakelijk zijn om tot een correcte determinatie te komen. Het onderzoek in de avondschemer is bedoeld om uitvliegende exemplaren te kunnen waarnemen. Vleermuizen warmen gedurende de dag op in hun verblijfplaats en vliegen rond de schemer uit om op jacht te gaan naar insecten. In de ochtenduren keren ze terug naar hun verblijfplaats, zodat invliegende exemplaren waargenomen kunnen worden. Gedurende de onderzoeken wordt tevens gelet op sociale roepen en baltsgedrag.

Huismus

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd zoals beschreven in het Kennisdocument Huismus van BII12 (versie 2.1 februari 2023). Dit Kennisdocument schrijft twee onderzoeken in de periode 1 april - 15 mei voor.

Gierzwaluw

Het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd op basis van het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 (versie 1.0 juli 2017). Dit Kennisdocument schrijft drie onderzoeken in de periode 1 juni – 15 juli voor. Tevens is er voor en na de vleermuizen “getaped”. Dit is het afspelen van gierzwaluwengeluid om een reactie vanuit het nest uit te lokken.

Steenmarter

Tijdens de voorgenoemde onderzoeken is tevens gelet op sporen en exemplaren van de steenmarter. Bij het onderzoek is tevens gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera gedurende de nachtelijke onderzoeken.

Kleine marterachtigen

Tijdens de voorgenoemde onderzoeken is tevens gelet op sporen en exemplaren van kleine marterachtigen. Bij het onderzoek is tevens gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera gedurende de nachtelijke onderzoeken. Het plaatsen van cameravallen bleek niet mogelijk (i.v.m. kans op diefstal/ vandalisme).

Bomencheck

Tijdens de bomencheck zijn de te kappen bomen gecontroleerd op naar boven ingerotte holtes, loszittende schors en/ of scheuren in de bomen die geschikt kunnen zijn voor boombewonende vleermuizen. Tijdens deze check is tevens gelet op jaarrond beschermde nesten in de bomen.

Onderzoeksdata en informatie

Datum	Tijdstip	Aantal onderzoekers	Onderzochte soort	Onderzochte functie	Weersgesteldheid (minimum temperatuur)
07-02-2023	Overdag 12:00 14:00	2	Holtes vleermuis en nesten roofvogels/ uilen	Bomencheck	5°C, droog, 1 Bft, bewolkt
11-04-2023	Overdag 10:00 12:00	2	Huismus	Nest	11°C, droog, 2 Bft, zonnig
02-05-2023	Overdag 09:00 11:00	2	Huismus	Nest	13°C, droog, 1 Bft, zonnig
24-05-2023	Avond Start: 19:30 Eind: 23:45	4	Vleermuis Gierzwaluw Marterachtigen	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen	16°C, droog, 1 Bft, helder
09-06-2023	Ochtend Start: 03:00 Eind: 07:00	3	Vleermuis Gierzwaluw Marterachtigen	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen	12°C, droog, 1 Bft, helder
14-06-2023	Avond Start: 19:30 Eind: 22:30	4	Vleermuis Gierzwaluw Marterachtigen	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen	21°C, droog, 1 Bft, helder
30-06-2023	Avond Start: 20:00 Eind: 00:30	4	Vleermuis Gierzwaluw Marterachtigen	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen	18°C, droog, 2 Bft, bewolkt
12-07-2023	Avond Start: 19:50 Eind: 00:30	4	Vleermuis Gierzwaluw Marterachtigen	Zomer-/ kraamverblijf Nest Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen	18°C, droog, 2 Bft, half bewolkt
13-07-2023	Avond Start: 19:45 Eind: 00:30	1	Vleermuis (Gierzwaluw) (Marterachtigen)	Uitvliegonderzoek kraamverblijf (Nest) (Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen)	19°C, droog, 1 Bft, helder
21-08-2022	Avond Start: 21:00 Eind: 00:15	2	Vleermuis Marterachtigen	Paarverblijf/ winterverblijf Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen	18°C, droog, 1 Bft, helder
19-09-2022	Avond Start: 19:30 Eind: 23:00	2	Vleermuis Marterachtigen	Paarverblijf/ winterverblijf Exemplaren/ verblijfplaats/ sporen	15°C, droog, 3 Bft, bewolkt

Tabel 1: Onderzoeksdata en informatie veldbezoeken.

3 SITUATIEBESCHRIJVING

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kern van Voorst en betreft 22 gedateerde grondgebonden woningen aan de Binnenweg 14 t/m 28 en 18A en 22A en G.J. van Heuvenstraat 1-12 (even en oneven) te Voorst. Binnen het plangebied vallen tevens de bijbehorende tuinen en aanbouwen, schuurtjes (rode kader), park (gele kader) en bij de woningen in het blauwe kader vallen de aanbouwen en schuurtjes buiten het plangebied. De woningen hebben een pannendak met dakbeschot en spouwmuren. De aanbouwen en schuurtjes hebben (veelal) een golfplatendak en een aantal beschikken over een spouw. In de tuinen zijn meerdere groenstructuren aanwezig. In het park zijn tevens diverse groenstructuren en 20 bomen aanwezig.

Afbeelding 1: Situering plangebied (bron: PDOK).

Foto's: Plangebied bij schemer- en daglicht.

3.2 Voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de woningen aan de Binnenweg 14 t/m 22A en G.J. van Heuvenstraat 1-12 (oneven) en de bijbehorende aanbouwen, schuurtjes en tuinen te amoveren (rode kader) en de woningen aan de Binnenweg 24-28 en G.J. van Heuvenstraat 1-11 (oneven) (zonder bijgebouwen) na te isoleren (blauwe kader). Ter plaatse van de te amoveren woningen komen nieuwbouwwoningen. Ook ter plaatse van het park (gele kader) komt nieuwbouw, hier worden meerdere bomen gekapt en groenstructuren gerooid. Een aantal bomen wordt ingepast in de nieuwe situatie. Er worden geen oppervlaktewateren gedempt. Ten tijde van onderhavig schrijven is EcoTierra niet in het bezit van een schets van de toekomstige situatie.

De ingrepen vinden plaats in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

4 BEVINDINGEN ONDERZOEK EN TOETSING

Hieronder worden de bevindingen van de onderzoeken besproken, allereerst de bevindingen van het bronnenonderzoek en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek. De bevindingen worden in bijlage 1 weergegeven op kaart.

4.1 Bevindingen bronnenonderzoek

In de NDFF zijn geen waarnemingen gevonden die specifiek voor het plangebied gelden. Volgens de NDFF is er binnen het plangebied een verblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aanwezig. In de directe omgeving (aan de Helena H. Wilkensstraat 19) is een kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis (25 exemplaren) aanwezig.

4.2 Vleermuizen (gebouwbewonende)

Zomerverblijf

Tijdens de vleermuisonderzoeken zijn 4 zomerverblijven van gewone dwergvleermuis en één zomerverblijf van laatvlieger aangetoond. Eén van de zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis (foto rechts) is de locatie die reeds bekend was bij de NDFF. Zie bijlage 1 voor een overzicht van alle verblijfplaatsen.

Foto's: Links; zomerverblijf laatvlieger. Rechts; zomerverblijf gewone dwergvleermuis.

Paarverblijf

Tijdens de najaarsonderzoeken zijn sociale roepjes van gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ook tikte de baltende vleermuizen meermaals aan bij twee eerder vastgestelde zomerverblijven. Er kan derhalve vanuit worden gegaan dat deze twee zomerverblijven ook als paarverblijven worden gebruikt. Er zijn geen paarverblijven van andere soorten vastgesteld.

Kraamverblijf

Er is binnen het plangebied een kraamverblijf van gewone dwergvleermuizen aangetoond ter hoogte van de kopgevel aan de G.J. Van Heuvenstraat 11. Op de avond van 12 juli 2023 zijn er 32 uitvliegende gewone dwergvleermuizen vastgesteld tussen 20:35 en 23:15. Ook zijn er, startende voor middernacht, terugkerende exemplaren waargenomen. De vleermuizen vliegen uit op circa 4 plekken vanonder loodslabben nabij de schoorsteen.

Op de avond van 13 juli 2023 is de locatie nogmaals bezocht om het aantal individuen binnen het kraamverblijf vast te stellen. Op deze avond was het kraamverblijf al weer verhuisd. Ook in de directe omgeving is het kraamverblijf niet aangetroffen.

Foto: Uitvliegende gewone dwergvleermuis ter plaatse van de gevelpannen (bron: filmpje EcoTierra).

Het kraamverblijf van de gewone dwergvleermuizen is laat in het seizoen vastgesteld en de volgende dag al niet meer aangetroffen. Kraamverblijfplaatsen worden gebruikt van begin mei tot half juli. De verwachting is dat het aangetroffen kraamverblijf onderdeel is van een uit elkaar gevallen (groter) verblijf in de omgeving of een verhuisd kraamverblijf. Volgens de NDFF is er in het verleden een kraamverblijf aanwezig geweest aan de Helena H. Wilkensstraat nummer 19.

Winterverblijf

Zomer- en/of paarverblijven van gewone dwergvleermuizen en laatvlieger kunnen een aanwijzing zijn dat de aanwezige individuen de locatie ook als winterverblijf gebruiken. Dergelijke verblijfplaatsen zijn aangetoond. De woningen zijn qua constructie ook geschikt als winterverblijf. Er dient derhalve vanuit gegaan te worden dat de aangetroffen vleermuizen ook in de winter aanwezig kunnen zijn. Er is geen onderzoek gedaan naar de functie massawinterverblijf omdat deze functie niet te verwachten is bij dergelijke opstallen.

Foerageergebied en vliegroute

In en nabij het plangebied werd gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen en laatvliegers. Ook het park wordt gebruikt door deze soorten. Het plangebied betreft geen significant foerageergebied van de genoemde soort, daarnaast blijft het plangebied ook in de toekomst geschikt als foerageergebied. Met name in de bomenlaan en boomgaard aan de oostzijde van de Binnenweg wordt veel gefoerageerd door zowel gewone dwergvleermuizen als laatvliegers.

Er zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

Toetsing

Vleermuizen zijn beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op vleermuizen, onder andere:

1. Het is verboden vleermuizen in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden deze dieren opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.

(Bron: Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

De genoemde verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Door de voorgenomen ingrepen zullen de genoemde vaste verblijfplaatsen verloren gaan. Dit is niet toegestaan bij de Wnb. In dit kader zal er een ontheffing Wet natuurbescherming (soorten) moeten worden aangevraagd bij de provincie Gelderland. In het kader van de ontheffingsaanvraag dient vervolgens een projectplan te worden opgesteld. Tevens dienen er (tijdelijke en permanente) mitigerende/ compenserende maatregelen genomen te worden om de vaste verblijfplaatsen te vervangen. De te nemen maatregelen dienen te worden begeleid door een ecooloog en vastgelegd te worden in een werkprotocol.

Er zal geen aantasting plaatsvinden van foerageergebied of vliegroutes. Wel dient verstoring door licht op de groenstructuren rondom het plangebied voorkomen te worden tijdens de werkzaamheden en in de toekomstige situatie.

4.3 Gierzwaluw

Er is binnen het plangebied een in- en uitvliegende gierzwaluw waargenomen. Dit nest bevindt zich aan de Binnenweg 20, in de kopgevel tussen een dakpan en cement. Verder zijn er geen nesten waargenomen en is er ook geen reactie gekomen op het zogenaamde "tapijn". Aan de Binnenweg 30, buiten het plangebied, is eveneens een nest vastgesteld.

Foto: Nestlocatie gierzwaluw (bron: EcoTierra).

De gierzwaluw is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort is opgenomen in Bijlage II van de Vogelrichtlijn. De gierzwaluw staat vermeld op de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (RVO, 2009). Op deze lijst vallen de gierzwaluwnesten onder categorie 2 “nesten van deze semikoloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar” De gierzwaluw staat niet vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004).

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. De wet verbiedt onder andere:

1. het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
2. het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
3. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
4. het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
5. het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2).

(Bron: Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

Toetsing

De gierzwaluw is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort is opgenomen in Bijlage II van de Vogelrichtlijn. De gierzwaluw staat vermeld op de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (RVO, 2009). Op deze lijst vallen de gierzwaluwnesten onder categorie 2 “nesten van deze semikoloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar” De Gierzwaluw staat niet vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004).

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. De wet verbiedt onder andere:

1. het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
2. het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
3. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
4. het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
5. het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2). (Bron: Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

De genoemde nestlocatie is jaarrond beschermd. Door de voorgenomen ingrepen zal dit nest verloren gaan. Dit is niet toegestaan bij de Wnb. In dit kader zal er een ontheffing Wet natuurbescherming (soorten) moeten worden aangevraagd bij de provincie Gelderland.

In het kader van de ontheffingsaanvraag dient vervolgens een projectplan te worden opgesteld. Tevens dienen er tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen genomen te worden om de nestlocaties te vervangen/ te behouden.

De te nemen maatregelen dienen te worden begeleid door een ecooloog en vastgelegd te worden in een werkprotocol.

Er zal geen aantasting plaatsvinden van functioneel leefgebied.

4.4 Huismus

Tijdens het onderzoek zijn 25 huismussennesten vastgesteld. Deze nesten bevinden zich onder de eerste of tweede rij dakpannen van de woningen. De meeste nesten bevinden zich aan de Binnenweg 14 – 22A. De huismus foerageert direct nabij het plangebied. De groenstructuren, tuinen en het park maken deel uit van het functionele leefgebied van deze soort.

In de directe omgeving wordt ook veelvuldig door deze soort gebroed en gevoerageerd.

Foto's: Huismussen nabij nestlocaties.

De huismus is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, op basis van het feit dat de soort deel uitmaakt van 'alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is' (artikel 1 van de Vogelrichtlijn). De huismus staat vermeld op de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (RVO, 2009).

De nesten van huismussen vallen onder categorie 2 van vogelnesten "nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar".

De huismus staat tevens als gevoelig vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004). De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig.

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. De wet verbiedt onder andere:

1. het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
2. het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
3. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
4. het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
5. het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2).

(Bron: Kennisdocument Huismus, BIJ12, versie 2.1, februari 2017).

Toetsing

De ingrepen aan de woningen hebben tot gevolg dat de aangetoonde jaarrond beschermde nesten verloren gaan. Het essentieel functionele leefgebied, zoals foerageergebieden en schuilplekken, worden eveneens (deels) aangetast.

Voor het mogen vernietigen van jaarrond beschermde nesten en essentieel functioneel leefgebied is een ontheffing Wnb nodig.

Tevens dienen er mitigerende maatregelen genomen te worden. In het kader van de ontheffingsaanvraag dient eveneens een projectplan en een werkprotocol te worden opgesteld.

De te nemen maatregelen dienen te worden begeleid door een ecooloog en vastgelegd te worden in een werkprotocol.

4.5 Kleine marterachtigen

Er zijn in geen van de onderzoeken kleine marterachtigen en/ of sporen waargenomen. Tijdens en na elke onderzoeksronde is er uitgebreid onderzoek gedaan met een warmtebeeldcamera.

Er is aangaande kleine marterachtigen geen overtreding van de Wnb te verwachten. Een ontheffing is niet noodzakelijk.

4.6 Steenmarter

De steenmarter is tijdens één van de avondbezoeken foeragerend waargenomen in een tuin aan de G.J. van Heuvenstraat ter hoogte van huisnummer 12. De steenmarter heeft die avond geen binding getoond met één van de opstallen of schuurtjes. In de overige avond- en ochtendonderzoeken is de soort niet waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen die duiden op een vaste verblijfplaats in de opstallen of elders in het plangebied. Er zijn geen in- en uitkruipende steenmarters ontdekt. Er zijn dan ook geen sporen, zoals markeerpoepjes en latrines, aangetroffen.

Er is aangaande steenmarter derhalve geen overtreding van de Wnb te verwachten. Een ontheffing is niet noodzakelijk.

4.7 Overige waarnemingen/ zorgplicht

Tijdens bijna elke avond- en ochtendronde zijn egels in het openbaar groen en in de tuinen waargenomen. Ook zijn er jonge egels aanwezig. De sloop en herinrichting van het terrein en met name het park kan effect hebben op deze soort. Ondanks dat de soort in Gelderland niet beschermd is adviseren wij een plan te maken om te waarborgen dat er in de nieuwe situatie voldoende foerageer- en rustmogelijkheden zijn voor deze soort. Tijdens de werkzaamheden, zoals met de sloop en het verwijderen van groenstructuren, dient goed gelet te worden op de aanwezigheid van egels en dient aantasting van verblijfplaatsen voorkomen te worden.

Foto: Foeragerende eegel, kruipend onder tuinelement.

Verblijfplaatsen van eegel zijn in Gelderland niet beschermd. Voor de soort geldt een algemene vrijstelling (doden van exemplaren is ook met de vrijstelling niet toegestaan!). Wel is de zorgplicht van toepassing. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet. Eventueel aanwezige dieren dienen de kans te krijgen om te vluchten. De zorgplicht houdt ook in dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de periode waarin wordt gewerkt (buiten kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode).

4.8 Bomencheck

Tijdens de bomencheck zijn de te kappen bomen gecontroleerd op naar boven ingerotte holtes, loszittende schors en/ of scheuren in de bomen die geschikt kunnen zijn voor boombewonende vleermuizen. Tijdens deze check is tevens gelet op jaarrond beschermde nesten in de bomen.

In de bomen zijn geen naar boven ingerotte holtes, loszittende schors, geschikte scheuren en /of nesten waargenomen.

Foto's: Gecontroleerde holte en geen nesten aanwezig in de te kappen bomen.

Een nader onderzoek (op basis van het protocol voor vleermuisinventarisaties 2021 (GaN)) naar boombewonende vleermuizen of jaarrond beschermde nesten is niet noodzakelijk bevonden en derhalve ook niet uitgevoerd.

4.9 Volledige uitsluiting aanwezigheid

De onderzoeken zijn conform de vigerende protocollen en onderzoeksstrategieën uitgevoerd opdat aantoonbaar is dat er voldoende zorg in acht is genomen om de te verwachten soorten te kunnen waarnemen/ aantreffen. Het blijft echter natuur en het is nooit geheel uit te sluiten dat er, ondanks de voldoende onderzoeksinspanning, toch een exemplaar aanwezig is van de onderzochte soorten of zelfs van een soort dat niet is onderzocht. Bij het aantreffen van een exemplaar/ een niet in de rapportage vernoemd jaarrond beschermd nest/ verblijfplaats dienen de werkzaamheden ter plaatse en rondom direct gestaakt te worden en dient er een ter zake kundige ingeschakeld te worden.

5 CONCLUSIE

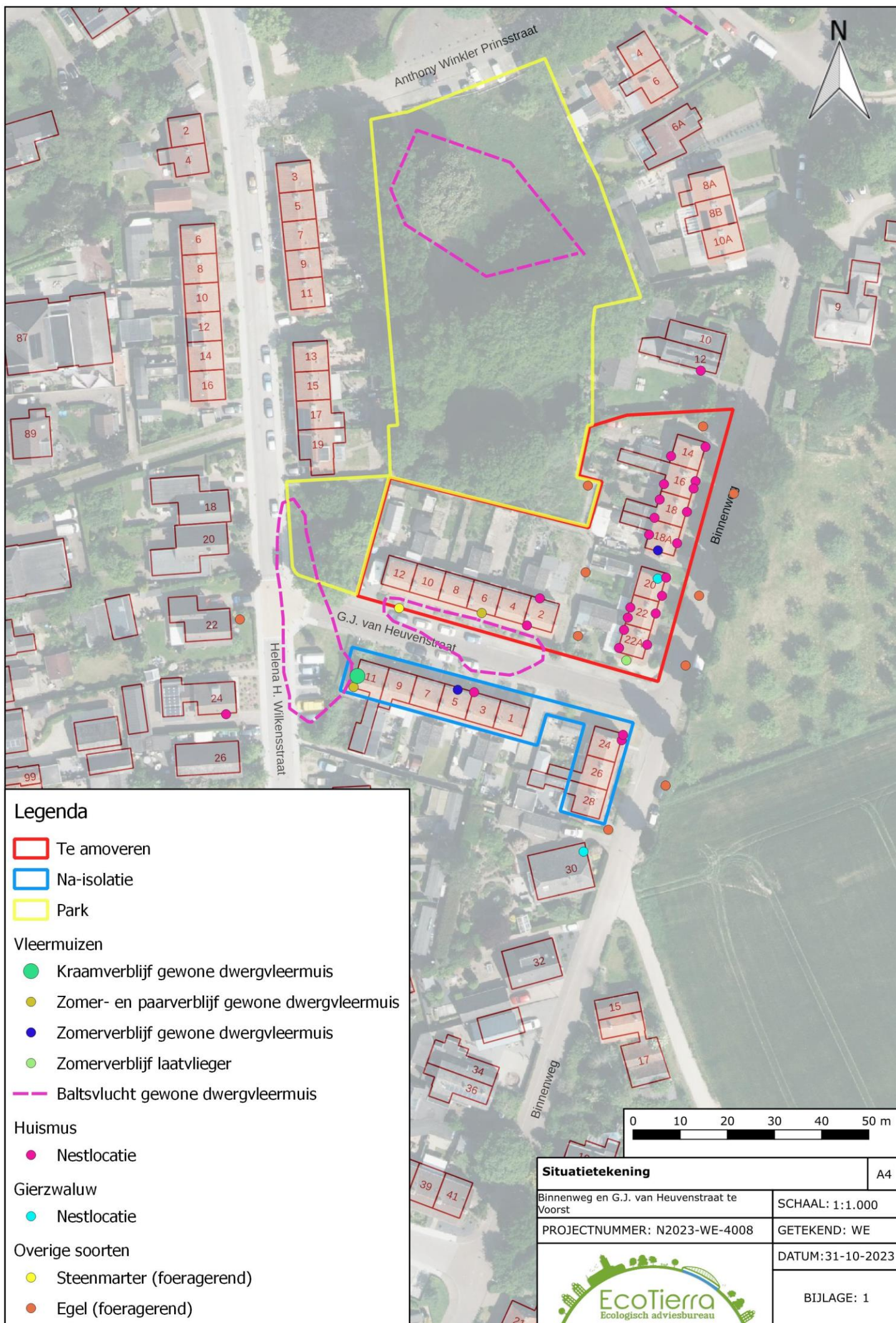
Op basis van het nader onderzoek is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de vigerende (natuur)wetgeving.

Hoofdstuk 4 dient geraadpleegd te worden voor achterliggende/ aanvullende informatie.

Onderdeel	Aangetoond/ hoeveelheid	Overtreding Wnb	Ontheffing Wnb	Mitigatie
Vleermuizen § 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn Vaste verblijfplaatsen Gewone dwergvleermuis Laatvlieger Vaste verblijfplaatsen bomen Essentieel foerageergebied Essentiële vliegroute	 2 zomerverblijven 2 zomer-/ paarverblijven 1 kraamverblijf (32 exemplaren) 1 zomerverblijf N.v.t. Nee Nee	 Ja Ja Ja Ja N.v.t. Nee Nee	 Ja Ja Ja Ja N.v.t. Nee Nee	Werken buiten kwetsbare periodes Aanbieden alternatieve tijdelijke en permanente verblijfplaatsen: 8 verblijven 8 verblijven 4 verblijven 4 verblijven N.v.t. N.v.t. N.v.t.
Vogels § 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn Nestlocaties Huismus Gierzwaluw Essentieel leefgebied Huismus	 25 nesten 1 nest Ja	 Ja Ja Ja	 Ja Ja Ja	Werken buiten kwetsbare periodes Aanbieden alternatieve tijdelijke en permanente nestlocaties: 50 nesten 3 nesten (conform kennisdocument V2.0) Verbeteren habitat in bestaand en/ of nieuw leefgebied
Grondgebonden zoogdieren § 3.3. Beschermingsregime andere soorten Kleine marterachtigen Steenmarter	 Nee Alleen foeragerend	 Nee Nee	 Nee Nee	 N.v.t. N.v.t.
Vrijgestelde soorten en alle overige dieren	Egels, vogels zonder jaarrond beschermd nest	Nee, wel zorgplicht	Nee	Zoveel mogelijk werken buiten broedseizoen en kwetsbare periodes Eventueel verplaatsen exemplaren/ verblijfplaatsen Plan maken voor egels in toekomstige situatie

BIJLAGE 1

WAARNEMINGEN

BIJLAGE 2

BRONNEN

www.vleermuis.net
www.vleermuizenindestad.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Kennisdocumenten BIJ12, versie 1.0, juli 2017

Gewone dwergvleermuis
Ruige dwergvleermuis
Gierzwaluw

Kennisdocumenten BIJ12, versie 2

Huismus , versie 2.1, februari 2023
Gierzwaluw, versie 2.0, juli 2023